

Luleå kommun

Rektorn vid Mandaskolan

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Mandaskolan
i Luleå kommun

Tillsyn i Mandaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Luleå kommun under våren och hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Mandaskolan besöktes av Skolinspektionen den 27 och 28 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Mandaskolan ligger i området Bergnäset ungefär 3 kilometer söder om centrala Luleå. Mandaskolan är en skola med förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6 som är samlokaliserad med Bergsskolan som är den 7–9 skola dit de flesta elever från Mandaskolan går vidare. Vid Mandaskolan finns även ett fritidshem som beskrivs och bedöms i ett separat beslut. Läsåret 2013/14 har Mandaskolan 171 elever, varav 24 elever i förskoleklassen.

Eleverna är organiserade i åldershomogena grupper och verksamheten bedrivs utifrån en samlad skoldag. Mandaskolans profilering är Trygghet och En god utbildning. Skolan är indelad i tre arbetslag fritids/förskoleklass, årskurs 1–3 och årskurs 4–6. Skolan leds av en rektor som även är rektor för Hedskolan (F-6). I Mandaskolans ledningsgrupp finns en representant från varje arbetslag.

Mandaskolan har en lägre andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning (82,9 procent) än Luleå kommun (94,6 procent) och riket totalt (86,5 procent).

Kunskapsresultat

Rektorn för Mandaskolan beskriver i sin verksamhetsredogörelse att Mandaskolan genom åren haft höga kunskapsresultat sett till de nationella kunskapskraven i respektive ämne. Av redovisningen framgår att andelen elever i Mandaskolans årskurs 3 som de två senaste läsåren 2012/13 och 2011/12 nått kunskapskraven i svenska var 87 procent och 89 procent samt i matematik 91 procent och 71 procent. Några kunskapsresultat i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena har skolan inte kunnat presentera.

Av samma redovisning framgår att samtliga elever i årskurs 6 nådde kunskapskraven i alla ämnen där redovisning finns läsåret 2012/13. Redovisning saknas för bild, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik, biologi, kemi, slöjd, historia, religionskunskap, samhällskunskap och teknik. För läsåret 2011/12 finns bara redovisning för ämnena engelska, matematik och svenska där andelen elever som nådde kunskapskraven var 100 procent, 93 procent respektive 96 procent. Enligt rektorn som är ny för läsåret finns inga kunskapsresultat bevarade i övriga ämnen.

Av Skolverkets nationella uppföljningssystem framgår att andelen elever i årskurs 6 som läsåret 2012/13 nådde minst betyget E var 100 procent i alla ämnen utom i engelska där andelen var nära 100 procent. Den genomsnittliga betygspoängen var högre än riksgenomsnittet i alla ämnen utom i musik där den genomsnittliga betygspoängen var 11,7 vid Mandaskolan att jämföra med riksgenomsnittet som var 13,5.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynstillfället. Det är huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att upptäcka och rätta till brister närhelst de framkommer.

Tillsynen visar att Mandaskolan bedriver en verksamhet som i huvudsak uppfyller författningarnas krav och ger eleverna goda förutsättningar att nå målen och kunskapskraven för förskoleklassen och grundskolan. Bland annat arbetar rektor och personal tydligt för att skapa en samsyn på skolan i centrala områden, det inträffar få kränkningar på skolan och de vuxna ser eleverna som allas elever. Personalen anser rektorn vara lyhörd för verksamhetens åsikter och förslag. Intervjuade elever uppger också att de är nöjda med den utbildning de får vid skolan.

Det finns dock områden som skolan måste förbättra för att uppfylla författningarnas krav. Skolans systematiska kvalitetsarbete måste utvecklas. Kunskapsresultaten kan inte redovisas fullständigt varken för årskurs 3 eller årskurs 6. Enligt rektorn som är ny på skolan från höstterminen 2013 beror detta på att kunskapsresultat från tiden före rektorns anställning på skolan inte finns sparade. Intervjuer med rektor och elevhälsans personal visar också att elevhälsans arbete inte utvärderats inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Eleverna vid Mandaskolan har tillgång till samtliga kompetenser som ska finnas inom elevhälsan. Tillsynen visar dock att det inte bedrivs något gemensamt förebyggande och hälsofrämjande arbete inom elevhälsan.

Mot bakgrund av ovanstående fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Luleå kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 3 oktober 2014 redovisas för Skolinspek-

tionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller skolinspektionen. umea@skolinspektionen.se

Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Luleå kommun och rektorn vid Mandaskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det vid Mandaskolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som innehåller uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i alla ämnen.
- Se till att elevhälsans arbete utvärderas inom det systematiska kvalitetsarbetet.
- Se till att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i läroplan, skollag och andra föreskrifter uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Mandaskolan arbetar i sitt systematiska kvalitetsarbete med kommunens datasystem Stratsys. Inom detta system finns alla statliga styrkort och även de kommunala styrkort som skolan ska arbeta efter. Skolan har också möjlighet att lägga in egna lokala styrkort för de utvecklingsområden som gäller för den egna skolan. Mandaskolan har lagt upp en planering för år 2014 med olika avstämningsdatum för att se hur långt mot målen som skolan kommit. Varje tisdag träffas arbetslagen och utvärderar gemensamma aktiviteter och planerar nya aktiviteter. De gemensamma aktiviteterna dokumenteras och utvärderas i färdiga mallar som finns i kommunens datanätverk.

Den nuvarande rektorn för Mandaskolan tillträdde sin tjänst vid starten av höstterminen 2013. Tillsynen visar att det saknas information om kunskapsresultat på skolan i ett antal ämnen både för årskurs 3 och årskurs 6. Enligt rektorn beror detta på att det inte finns dokumenterat sådana resultat på

skolan. Däremot kommer skolan att fortsättningsvis dokumentera kunskapsresultat i alla ämnen. I skolans senaste kvalitetsredovisning för läsåret 2012/13 finns endast resultat från de nationella ämnesproven för årskurs 3 och årskurs 6 dokumenterat.

Vid intervju med personal vid Mandaskolan framkommer att personalen detta läsar känner sig mer delaktiga i skolans systematiska kvalitetsarbete. Kunskapsresultaten lämnas också in till rektorn.

Vidare framgår av intervjuer med rektorn och elevhälsans personal att elevhälsans arbete hittills inte systematiskt och kontinuerligt utvärderats. Elevhälsans personal uppger att deras arbete inte tydligt efterfrågats inom det systematiska kvalitetsarbetet. Specialläraren har fått utvärdera sitt arbete inom ramen för kvalitetsarbetet, men detta gäller inte den övriga elevhälsan.

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående att skolans systematiska kvalitetsarbete inte lever upp till skollagens krav. Uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten måste genomföras i alla ämnen i årskurs 3 och årskurs 6. Vidare måste elevhälsans arbete utvärderas. Slutligen måste det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Luleå kommun och rektorn vid Mandaskolan måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att organisera och använda elevhälsan så att den ges förutsättningar att vara förebyggande och hälsofrämjande samt stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I enlighet med detta behöver elevhälsan
 - a) arbeta förebyggande med särskilda åtgärder utifrån identifierade behov och
 - b) arbeta främjande med generella insatser för att skapa en god lärandemiljö.

Motivering

I skollagen anges att det för eleverna ska finnas elevhälsa som ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Vägledning om elevhälsans uppdrag finns i lagförarbeten som framhåller bland annat följande. Elevhälsans uppgift bör vara att främja lärande, utveckling och hälsa hos alla elever och att ha fokus på elever som är i behov av stöd för sitt lärande. Huvudmannen har ett ansvar att följa undervisningen för att tidigt upptäcka sådana miljöer som kan vara till hinder eller ogynnsamma för elever. Elevernas egna synpunkter när det gäller vad som orsakar problem och hur de kan hanteras bör tas till vara. Elevhälsan har en självklar roll i arbetet med analys och åtgärder, som bör inriktas på såväl individ-, som grupp- och skolnivå. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling, livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. Arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan (prop. 2001/02:14, s. 26–27 och 2009/10:165, s. 276).

Tillsynen visar att det vid Mandaskolan finns tillgång till samtliga kompetenser som ska ingå i elevhälsan. Elevhälsans personal träffas var tredje vecka tillsammans med rektorn. Vid dessa träffar diskuteras bland annat olika resultat från verksamheten och vilka elever som är i behov av särskilt stöd. Vid intervju med elevhälsans personal framkommer att de olika professionerna arbetar förebyggande och hälsofrämjande genom insatser som till exempel likabehandlingsarbetet, i samband med övergångar mellan klasser och hälsosamtal. Sådant arbete sker dock i huvudsak genom separata insatser av de olika professionerna. Elevhälsoteamet arbetar också främst med individuellt riktade insatser för varje elevs lärande och utveckling. Något gemensamt förebyggande och hälsofrämjande arbete bedrivs inte inom elevhälsan. Enligt den intervjuade personalen finns en vision om ett årshjul som kan styra det förebyggande och hälsofrämjande arbetet vid skolan. Skolan är enligt personalen i ett skede där detta arbete håller på att byggas upp. Denna bild bekräftas också vid intervju med skolans rektor. I elevhälsans generellt riktade förebyggande och hälsofrämjande arbete ingår att:

-Främja elevers lärande, utveckling och hälsa.

-Förebygga ohälsa och inlärningssvårigheter.

-Bidra till att skapa miljöer som främjar lärande, utveckling och hälsa.

Tillsynen visar att ett sådant generellt förebyggande och hälsofrämjande arbete inte bedrivs på Mandaskolan. Elevhälsans roll på Mandaskolan är inte heller tydlig enligt den intervjuade personalen.

Skolinspektionen bedömer att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete måste utvecklas för att uppfylla författningarnas krav. Elevhälsan måste i högre grad arbeta med förebyggande och behovsanpassade insatser samt med främjande insatser, som är allmänt inriktade och som avser att bidra till generella hälsoeffekter utan att det föranleds av något särskilt problem.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ewa Lindberg och utredare Karolina Bergqvist.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Beslutsfattare

Stefan Persson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.